

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Eesti energiamajandus - teel tulevikku

22.5.2018

WEC energiapolitika indeks

ESTONIA

TRILEMMA INDEX RANKINGS AND BALANCE SCORE

RANK

38

SCORE

ABD

	2015	2016	2017	Trend	Score
Overall rank and balance score	44	40	38	▶	ABD
Energy performance					
Energy security	27	22	22	▶	A
Energy equity	53	50	42	▶	B
Environmental sustainability	107	111	108	▶	D
Contextual performance	18	20	18	▶	

KEY METRICS

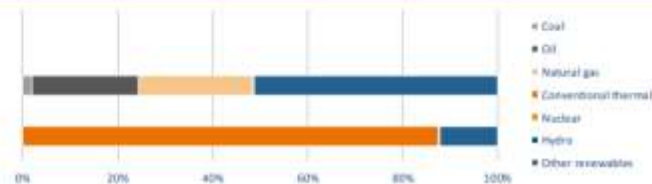
Industrial sector (% of GDP)	27.4	GDP per capita, PPP US\$ (GDP Group)	29,365 (II)
Energy intensity (koe per US\$)	0.10	Diversity of international energy suppliers	Low (HHI = 3,609)
Population with access to electricity (%)	100	Access to clean cooking in rural urban areas (%)	70 96
Household electricity prices (US\$/kWh)	0.15	Rate of transmission and distribution losses (%)	8.6
CO ₂ intensity (kCO ₂ per US\$)	0.65	GHG emission growth rate 2000 – 2013 (%)	2.1

ENERGY PROFILE

Fossil fuel reserves: 0 Mtoe

Total primary energy supply composition

Diversity of electricity generation

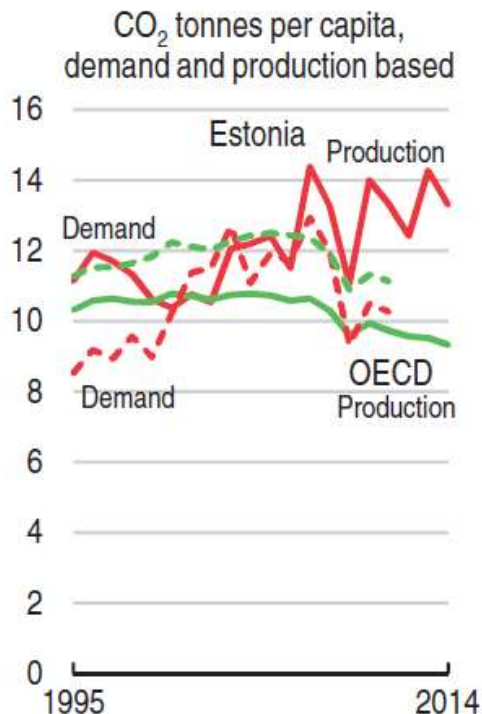
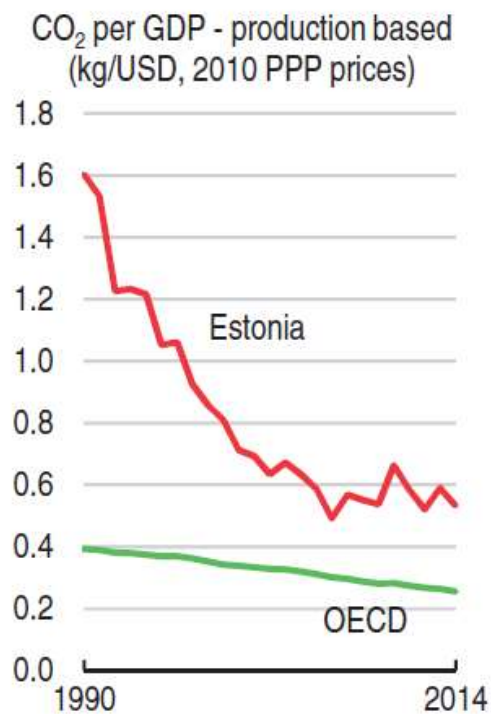

Eesti energiamajanduse väljakutsed

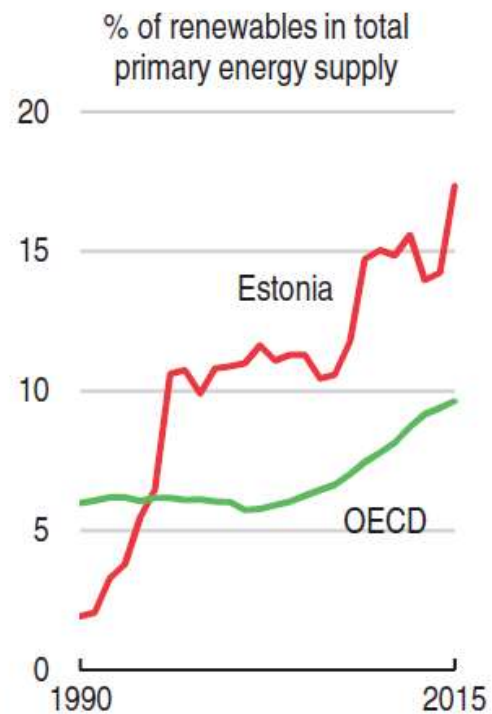
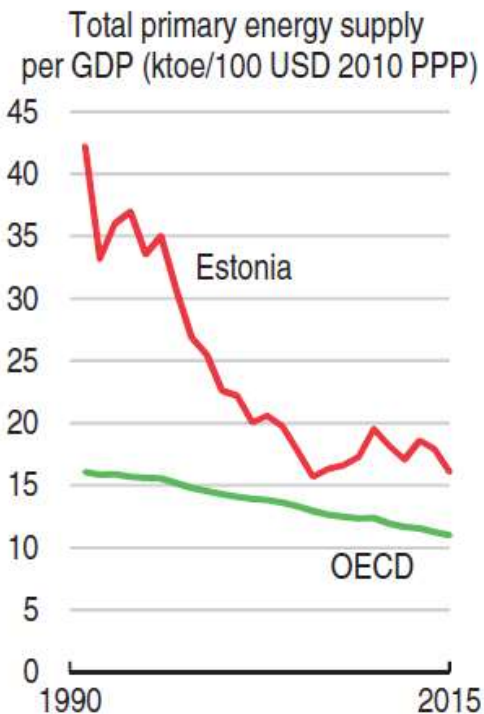
- Eesti konkurentsivõime vs. energiajulgeolek/-varustuskindlus
- Muutuv energiaturgude disain
- Eesti energiamajanduse kuvand
- Säästva energiamajanduse näitajad paigast
- Energiatõhususe potentsiaali rakendamine
- Vähene energiaressursside väärimine
- Ekspordime puhast energiat, impordime musta
- Riigile kuuluva energiataristu haldamine

Energiaintensiivsus ja süsiniku jalajälg

A. CO₂ intensity

B. Energy intensity

Eesti energiamajanduse kuvand

Kütuste import/eksport, TJ

Energialiit / Puhta energia pakett

- Energia ja kliimakava
- Elektriturudisain
- Taastuenergia
- Energiatõhusus
- Hoonete energiatõhusus
- Elektri ja gaasi riskivalmidus
- Kesksel energiataristu ja turgude juhtimine

ENMAK 2030 üldeesmärk

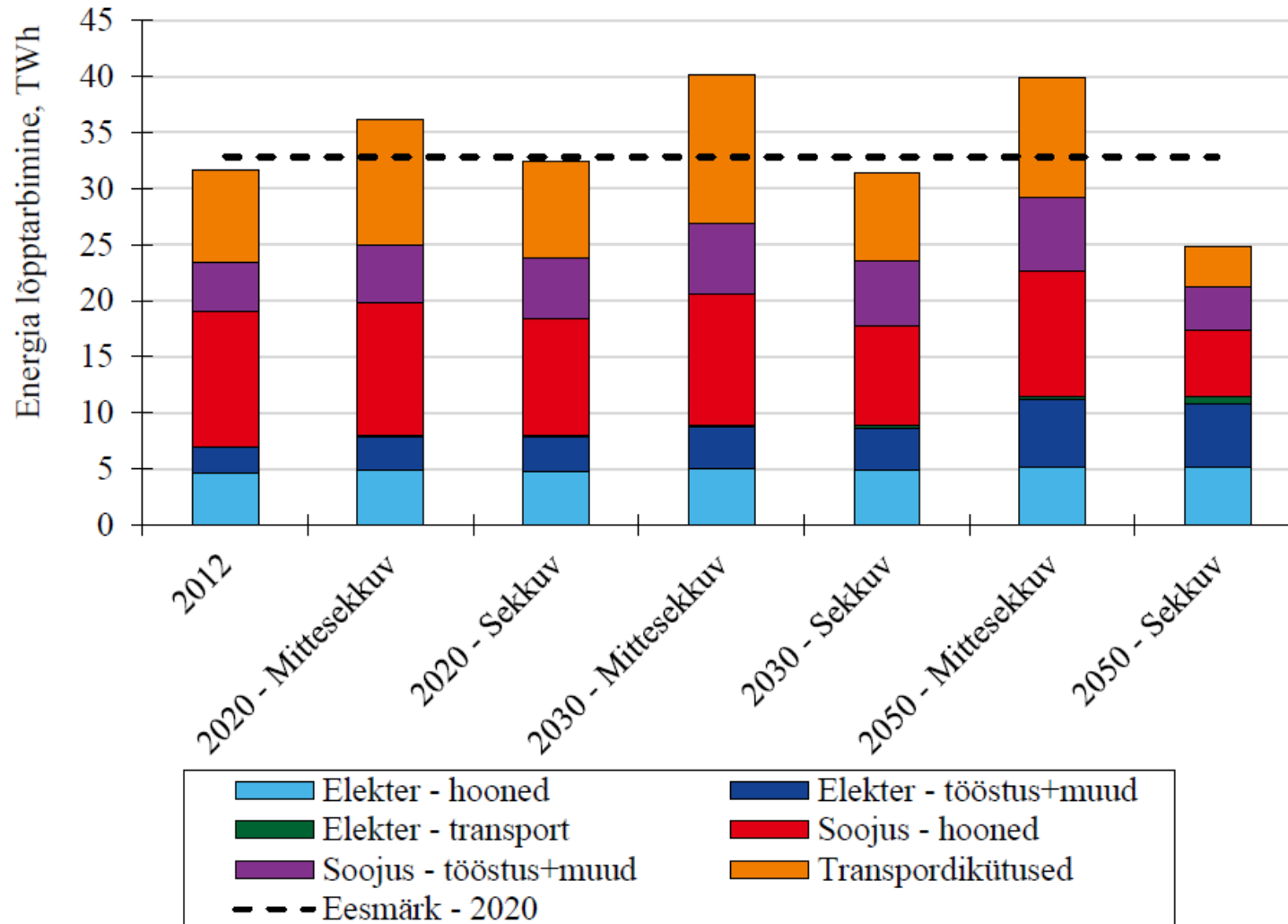
ENMAK 2030 üldeesmärgiks on tagada tarbijatele turupõhise hinna ning kättesaadavusega energiavarustus, mis on kooskõlas **Euroopa Liidu pikaajaliste energia- ja kliimapoliitika eesmärkidega**, samas panustades **Eesti majanduskliima ja keskkonnaseisundi parendamisse** ning **pikaajalise konkurentsivõime kasvu**.

ENMAK 2030 läbivad põhimõtted

- Elektri ja kütuseturgude arengu määrab ühtne EL energiapoliitika. Riik sekkub vaid läbipaistva ja õiglase turukeskkonna kindlustamiseks ning osaleb aktiivselt EL energiapoliitika kujundamisel.
- Riigi põhitegevused on energiapoliitika seotud taristu arendamine ning varustuskindluse tagamine
- Riigi sekkumine on vajalik energiatõhususe (hooned, transport, energia edastus) saavutamiseks

Eesti energia lõpptarbimise struktuur sektorite lõikes

ENMAK 2030 olulisemad indikaatorid (1)

- Toimib vaba, toetusteta ja avatud kütuse- ning elektriturg
- Elektri tootmise võimekus Eestis on piisav, kui on täidetud N-1-1 kriteerium ja piisav tootmisvaru elutähtsate teenuste toimimiseks
- Eesti elektrisüsteem on sünkroniseeritud Euroopa Liidus juhitava sagedusalaga
- Taastuvenergia osakaal kasvab ja moodustab 50% energia lõpptarbimisest
- Taastuvatest energiaallikatest elektri tootmine toimib toetusteta ning saavutades 50% osakaalu sisemisest elektri lõpptarbimisest
- Säilitatud on kaugküttesüsteemid piirkondades, kus need on kestlikud ja võimelised pakkuma tarbijatele soodsaid ja keskkonnanõudeid arvestavaid energialahendusi
- 80% Eestis toodetud soojusest toodetakse taastuvate energiaallikate baasil, kohalike energiaallikate olulisust soojuse tootmisel suurendab veelgi turvas. Nimetatud eesmärk saavutatakse valdavalt turupõhiselt
- Gaasiturul toimub turukontsentratsiooni vähenemine. Suurima tarneallika osakaal Eesti gaasiturul ei ületa 70% ja suurima gaasimüüja osakaal Eesti gaasiturul ei ületa 32%

ENMAK 2030 olulisemad indikaatorid (2)

- Jaotusvõrgus katkestuste keskmine kogukestus minutites tarbimiskoha kohta aastas ei ületa 90 minutit (ilmastikukindla võrgu osakaal ca. 75-80%)
- Läbi rekonstrueerimistegevuse on suurenenud hoonete energiatõhusus (väikeelamutest 40% = C või D energiatõhususarvu klass; korterelamutest 50% = C; mitteelamud 20% = C)
- Uued hooned vastavad liginullenergiahoone energiatõhususarvu väärtusele
- Avaliku sektori kasutuses olevate rekonstrueeritud hoonete netopind aastal 2030 on 960 000 m²
- Sõidukipargi kütusekulu aastal 2030 ei ületa 2012 taset (8,3 TWh)

Valdkond	EL-i raamistik Eesti jaoks 2020	ENMAK 2030 tulemusena aastal 2020	EL-i summaarsed eesmärgid aastaks 2030	ENMAK 2030 tulemusena aastal 2030
Taastuvenergia	<ul style="list-style-type: none"> 25% energia lõpptarbimises 10% transpordikütuste lõpptarbimises 	<ul style="list-style-type: none"> 11% transpordikütuste lõpptarbimises 	<ul style="list-style-type: none"> 27% energia lõpptarbimises 	<ul style="list-style-type: none"> 50% energia lõpptarbimises⁷
Energia lõpptarbimine	<ul style="list-style-type: none"> Energia lõpptarbimine 32,8 TWh 	<ul style="list-style-type: none"> Energia lõpptarbimine 32,4 TWh 	-	<ul style="list-style-type: none"> Energia lõpptarbimine 31,6 TWh
Primaarenergia sisemaine tarbimine	-	-	<ul style="list-style-type: none"> Primaarenergia tarbimine ↓27% (vs 2030 prognoos PRIMES 2013 mudelis) 	<ul style="list-style-type: none"> Primaarenergiaga varustus 57,7 TWh
Kasvuhoonegaaside (KHG) heitkogus ⁸	<ul style="list-style-type: none"> KHG heitkogus ↓20% vs 1990 (40,6 mln t CO₂ekv /a) CO₂ non-ETS ↑11% vs 2005 (5,67 mln t CO₂ekv /a) 	<ul style="list-style-type: none"> KHG heitkogus energiasektorist ↓54% (16,6 mln t CO₂ekv /a) KHG heitkogus kauplemissüsteemi kuuluvast (ETS) energiasektorist 13,5 mln t CO₂ekv /a) KHG heitkogus kauplemissüsteemi mittekuuluvast (non-ETS, st transport, energiatootmine) 2,7...2,9 mln t CO₂ekv /a 	<ul style="list-style-type: none"> KHG heitkogus ↓40% (vs 1990) CO₂ekv heitkogus ETS sektoritest ↓43% vs 2005 (12,6 mln t CO₂ekv /a) CO₂ekv heitkogus non-ETS ↓30% vs 2005 (5,67 mln t CO₂ekv /a) 	<ul style="list-style-type: none"> KHG heitkogus energiasektorist ↓70% (10,5 mln t CO₂ekv /a) KHG heitkogus ETS energiasektorist ↓45% 8,2 mln t CO₂ekv /a) CO₂ekv heitkogus non-ETS (transport, energiatootmine) 1...1,6 mln t CO₂ekv /a

Energia ja kliimakava 2030 koostamine

- Eesti detailne plaan, kuidas jõuame 2030. aasta energia- ja kliima eesmärkideni, koos vahe-eesmärkidega (2023, 2025, 2027)
- Millal ja kuidas taastuvenergia vähempakkumised? Kui palju panustab energiatõhusus, transpordisektori emissioonid jne.
- Põhineb suurel määral ENMAK 2030 ja KPP 2050 töö
- Naaberriikidele tutvustatud kava tuleb esitada hiljemalt 31.12.2018 Euroopa Komisjonile

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Tänu!